

Normen en waarden op De Appelhof

Door middel van het vastleggen van de normen en waarden op De Appelhof willen we de veiligheid van leerlingen, teamleden, ouders en derden waarborgen. We werken met elkaar aan het creëren van een fijne, prettige en veilige sfeer. Daarom vinden we het als school belangrijk om aan te geven wat onze gezamenlijke normen en waarden zijn en tevens waar onze grenzen wat betreft gedrag liggen.

We doen dit door te beschrijven op welke wijze teamleden, leerlingen, ouders en derden zich binnen de school en op het plein behoren te gedragen, zodat er eenduidigheid is. Hierdoor kan een pedagogisch klimaat gewaarborgd worden waarin iedereen zo optimaal mogelijk kan functioneren.

De redenen om de normen en waarden op te stellen komen voort uit de volgende overwegingen:

- De school heeft behoefte aan een vertaling van de missie van De Appelhof naar concrete normen en waarden voor leerlingen, teamleden, ouders en derden.
- De school wil de normen en waarden binnen De Appelhof borgen en op zeer regelmatige basis kunnen bespreken in de verschillende overleggen met het team, de leerlingen, ouders of derden.
- De school krijgt te maken met gedrag van leerlingen dat moeilijk te corrigeren is. Leerkrachten hebben behoefte aan handvatten hoe om te gaan met dit gedrag en dienen te weten wanneer de grens bereikt is.
- Door middel van de beschrijving van normen en waarden is het voor zowel leerlingen, teamleden, ouders en derden duidelijk dat de school niet elk gedrag tolereert en dat de school daar duidelijke grenzen in stelt.

Deze beschrijving van normen en waarden op De Appelhof ligt in lijn met de gedragscode van het SPOM 'Thuis op school' (en mag hiermee derhalve niet in strijd zijn).

Missie De Appelhof

De Appelhof is een openbare basisschool waar kinderen, in een veilig pedagogisch klimaat, met ouders als partner, gestimuleerd worden hun talenten te ontwikkelen om zo voorbereid te worden op hun toekomst. Op De Appelhof worden kinderen betrokken bij hun eigen leerproces. Ze leren hun nieuwsgierigheid en onderzoekende houding te ontwikkelen en vaardigheden te vergroten. Op De Appelhof helpen we de kinderen zelfstandige, evenwichtige en proactieve jongeren te worden, die met vertrouwen in het leven staan.

Kinderen maken deel uit van de samenleving, daarom is het belangrijk dat zij een open, onbevooroordeelde houding ontwikkelen naar hun medemensen, moeite doen om elkaar te verstaan en daarmee in staat zijn om zichzelf en de ander te leren kennen en te waarderen.

Inhoud

Gedragsregels teamleden	3
Gedragsregels leerlingen.....	6
Gedragsregels ouders.....	8
Gedragsregels overblijfm medewerkers	9
Gedragsregels stagiaires en mentoren	10
Gedragsregels invallers	12
Bijlage 1: Specifieke regels op De Appelhof	13
Bijlage 2: Basale leerkrachtvaardigheden op De Appelhof	16
Bijlage 3: Omgaan met ongewenst gedrag	17
Bijlage 4: Omgaan met grensoverschrijdend gedrag	18
Bijlage 5: Omgaan met pestgedrag (pestprotocol)	19
Bijlage 6: Mediawijsheid	24

Gedragsregels teamleden

Het gedrag van de teamleden is van essentieel belang bij de totstandkoming van een positief pedagogisch klimaat waarin kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Je hebt als teamlid altijd een voorbeeldfunctie bij het uitvoeren en bewaken van de regels.

Om ervoor te zorgen dat de regels bewaakt en gewaarborgd worden, is voor de leerkracht een aantal vaardigheden van belang.

Ik zorg er als teamlid voor dat ik

Door mijn gedrag en uiterlijk laat zien dat ik een voorbeeldfunctie heb

- Ik onderschrijf de visie van de school en draag deze uit (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*¹)
- Ik voel mij verantwoordelijk voor en lever een positief inhoudelijke bijdrage aan de werkgroep waar ik in zit
- Ik heb een proactieve houding en ben mij terdege bewust van de ruimte tussen stimulus en respons (Covey - gewoonte 1 - *Wees proactief*)
- Ik luister voordat ik praat (Covey - gewoonte 5 - *Eerst begrijpen dan begrepen worden*)
- Ik communiceer op een professionele en respectvolle manier met en over leerlingen en ouders (in persoonlijk contact, maar bv. ook via de diverse media)
- Ik zorg dat ik goed geïnformeerd ben (zoals het lezen van de mail voorafgaand aan de lesdag, lezen van stukken voorafgaand aan de vergaderingen, actief achterhalen van de informatie uit vergaderingen waarbij ik niet aanwezig kon zijn)
- Ik zorg dat ik blijf leren – ontwikkelen naar doorlopend beter lesgeven
- Ik houd mijn vakkennis in de breedste zin van het woord op peil
- Ik zorg dat ik op tijd aanwezig ben
- Ik spreek Nederlands binnen de school en op het plein (met uitzondering van lessen in vreemde talen)
- Ik zorg dat ik er representatief uitzie
- Ik benader mensen die de school binnenkomen met een open, actieve houding
- Ik zorg dat ik voor mezelf 'de zaag scherp houd' en stimuleer anderen om hetzelfde te doen (Covey - gewoonte 7 - *Houd de zaag scherp*)

De leeromgeving optimaliseer

- Ik houd mijn lokaal, bureau, werkplek netjes en opgeruimd
- Ik zorg dat 's ochtends voordat de leerlingen binnenkomen de stoelen van de tafels gehaald zijn (in geval van rugklachten samen met de eerste leerlingen)
- Ik zorg door mijn professionele leerkrachtvaardigheden voor rust in de groep (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)
- Ik zorg dat mijn lessen goed voorbereid zijn en de materialen klaar liggen (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)
- Ik zorg ervoor dat mijn mobiele telefoon tijdens mijn lestijd is uitgeschakeld
- Ik ben voor ouders bereikbaar via de schooltelefoon en de schoolmail
- Ik reageer alert op zaken die aangekaart worden door ouders, overblijfmedewerkers, huishoudelijk medewerkers en anderen (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)

¹ NB De zeven eigenschappen (gewoontes) zoals beschreven door Stephen Covey worden uitgelegd in een apart document dat te vinden is op de website van De Appelhof

De collega's respectvol benader en waardeer

- Ik benader collega's respectvol en laat ze in hun waarde
- Ik laat collega's merken dat ik hun inbreng waardeer (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*)
- Ik spiegel mijn gedrag en mijn interventies doorlopend bij mijn collega's en praat met hen over verbeterpunten en andere invalshoeken (Covey - gewoonte 4 - *Denk win-win*)
- Ik spreek collega's op een correcte manier aan op hun gedrag
- Ik spreek collega's aan op negatief gedrag door het te benoemen en de gevolgen van het gedrag te beschrijven
- Ik houd mijn collega's in de gaten of het goed met ze gaat
- Ik ben medeverantwoordelijk voor het team
- Ik heb oog voor en erken de gevoelens van collega's
- Ik toon begrip voor de gevoelens van collega's en speel daar op een adequate manier op in
- Ik sluit een vervelende situatie altijd positief af om te voorkomen dat een collega met een negatief gevoel naar huis gaat

De leerlingen laat merken dat ik hun gedrag en inbreng waardeer

- Ik benader leerlingen altijd respectvol en laat leerlingen in hun waarde
- Ik laat een positieve benadering zien, geef complimenten, laat kinderen elkaar complimenteren en pas beloningssystemen toe
- Ik benoem specifiek de zaken die leerlingen goed doen
- Ik benoem gewenst gedrag, gedrag dat ik graag wil zien (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)
- Ik beloon groot en corrigeer klein
- Ik ga in op situaties en belevingen die leerlingen zelf aandragen
- Ik geef leerlingen de autonomie die zij nodig hebben om zichzelf te ontwikkelen tot zelfstandige, evenwichtige en proactieve jongeren, die met vertrouwen in het leven staan
- Ik geef leerlingen de ruimte om hun verhaal te doen
- Ik respecteer de eigendommen van leerlingen
- Ik geef leerlingen de ruimte om hun onderzoekende houding te tonen en begeleid ze om dat op de goede manier te doen

Leerlingen in de gaten houd of het goed met ze gaat (Covey - gewoonte 7 - *Houd de zaag scherp*)

- Ik heb (oog)contact met alle leerlingen
- Ik begroet alle leerlingen aan het begin van de dag
- Ik neem afscheid van de leerlingen
- Ik weet door wie de leerling wordt opgehaald (indien dit het geval is) en zorg ervoor dat het kind met die persoon meegaat
- Ik zorg ervoor dat leerlingen nooit alleen naar huis gaan bij ziekte, tandarts, etc. Ze moeten altijd opgehaald worden
- Ik spreek ook de 'stille' kinderen aan (eventueel op een rustig moment)
- Ik observeer kinderen
- Ik ga op dezelfde hoogte bij kinderen zitten
- Ik bespreek (probleem)gedrag in eerste instantie altijd met de leerling apart en niet in het bijzijn van andere kinderen
- Ik ben medeverantwoordelijk voor alle leerlingen op school

Leerlingen laat merken dat ik hun gevoelens respecteer

- Ik heb oog voor en erken de gevoelens van de leerlingen
- Ik laat de leerling merken dat ik zijn gevoelens erken
- Ik toon begrip voor de gevoelens van de leerling
- Ik speel op een adequate manier in op de gevoelens van de leerling
- Ik spreek leerlingen aan op negatief gedrag door het te benoemen en de gevolgen van het gedrag te beschrijven
- Ik ben authentiek en blijf mezelf
- Ik sluit een vervelende situatie altijd positief af om te voorkomen dat een leerling met een negatief gevoel naar huis gaat

Leerlingen kritisch leer kijken naar hun eigen opvattingen en gedrag. Ik laat kinderen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen handelen en gedrag en leer ze elkaar te helpen (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*)

- Ik leer leerlingen samen te delen, te spelen en te leren
- Ik leer ze rekening te houden met elkaar
- Ik leer ze rekening te houden met jongere kinderen
- Ik leer ze manieren om conflicten en problemen op te lossen door ze te bespreken
- Ik bespreek met de leerlingen hoe we met elkaar omgaan
- Ik los problemen in de interactie direct samen met de leerlingen op
- Ik leer ze dat ze fouten mogen maken en dat je van proberen kunt leren
- Ik leer leerlingen om elkaar te helpen
- Ik leer leerlingen dat ze indien nodig om hulp moeten vragen
- Ik leer leerlingen reflecteren op hun eigen handelen en daarbij een kritische houding aannemen

Vroegtijdig signaleer wanneer er bijzonderheden zijn op te merken in de ontwikkeling van een kind (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*)

- Ik onderhoud extra contacten met de ouders van zorgleerlingen
- Ik zoek samen met de leerling en de ouders naar oplossingen voor een probleem
- Ik overleg actief met collega's over leerlingen
- Ik bespreek probleemsituaties (zoals grensoverschrijdend gedrag, maar ook signalen van pestgedrag) altijd direct met mijn teamleider
- Ik schakel derden in bij gesprekken met ouders als de situatie dat behoeft
- Ik leg de acties die ik onderneem vast in het leerlingvolgsysteem
- Ik koppel altijd tijdig terug naar collega's
- Ik draag informatie over een kind altijd zorgvuldig over

Ouders respectvol benader en waardeer

- Ik benader ouders respectvol en laat ze in hun waarde
- Ik laat ouders merken dat ik hun inbreng waardeer (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*)
- Ik onderhoud regelmatig contacten met ouders
- Ik spreek ouders op een correcte manier aan
- Ik beschouw ouders als serieuze gesprekspartner ten aanzien van de ontwikkeling van hun kind
- Ik reageer alert op zaken die aangekaart worden door ouders ten aanzien van hun kind en zaken die mogelijk gevolgen hebben voor de gehele groep (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)
- Indien ouders gescheiden zijn, ben ik zorgvuldig in mijn communicatie naar beide ouders

Gedragregels leerlingen

Kinderen moeten zich veilig voelen op school en zichzelf durven zijn. Daarom is het van belang met de leerlingen regels af te spreken en die ook consequent te hanteren. Hierdoor weten ze waar ze aan toe zijn en waar ze zich aan dienen te houden.

Er is sprake van een zestal basisregels:

We helpen elkaar (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*)

- Ik ben verantwoordelijk voor mijn eigen leren (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)
- Ik plan mijn taken in overleg met de leerkracht (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)
- Ik houd rekening met anderen
- Ik help anderen zich ook aan de regels te houden
- Ik spreek anderen netjes aan op hun gedrag
- Ik praat met anderen om een probleem op te lossen of te voorkomen
- We luisteren naar elkaar (Covey - gewoonte 5 - *Eerst begrijpen dan begrepen worden*)
- We laten elkaar uitspreken
- Ik geef het goede voorbeeld aan anderen

We vertrouwen elkaar

- Ik toon mijn respect voor anderen
- Ik zeg wat ik doe en ik doe wat ik zeg
- Ik luister naar alle meesters, juffen, overblijfsmedewerkers en hulpouders
- Ik accepteer hulp van leerlingen uit andere groepen

We overleggen met elkaar (Covey - gewoonte 4 - *Denk win-win*)

- Ik spreek de waarheid
- Ik spreek problemen uit en loop er niet voor weg
- Ik praat met anderen om problemen op te lossen of te voorkomen
- Ik los problemen op school op
- Ik help mee om ervoor te zorgen dat iedereen met een goed gevoel naar huis gaat

We respecteren de anderen

- Ik noem iedereen bij zijn/haar eigen naam
- Ik spreek Nederlands op school zodat iedereen mij kan verstaan
- Ik beheers mezelf
- Ik pest andere kinderen niet, ook niet via de computer of de mobiele telefoon
- Ik doe de ander geen pijn
- Als de ander stop zegt dan houd ik op
- Ik ben aardig voor de ander
- Ik heb respect voor andere kinderen en discrimineer niet
- Ik scheld en vloek niet
- Ik daag geen andere kinderen uit
- Ik bedreig geen andere kinderen

We zorgen voor een rustige, nette school

- Ik loop rustig door de school
- Ik overleg op fluistertoon met anderen
- Ik eet in de klas en niet achter de PC
- Ik hang mijn jas en tas aan de kapstok, mijn pet doe ik af in de klas
- Ik ruim mijn rommel op en gooi afval in de prullenbak
- Ik houd mijn tafel en alle andere werkplekken schoon en netjes
- Ik zet mijn mobiele telefoon uit en mijn koptelefoon af als ik de school in ga

We zijn zuinig op de materialen

- Ik ga zorgvuldig met het materiaal van school om
- Ik ga zorgvuldig met het materiaal van de ander of mijzelf om
- Ik ga zorgvuldig om met de eigendommen van school en van andere kinderen
- Ik ben zelf verantwoordelijk voor alle spullen die ik meeneem, gevaarlijke voorwerpen laat ik thuis
- Ik zorg dat ik bij het gebruiken van de computer mij houd aan het protocol mediawijsheid

Gedragregels ouders

Het gedrag van ouders is van groot belang bij het creëren van een gewenst pedagogisch klimaat binnen, maar ook buiten de school. De ouders zijn, net als de leerkracht, een voorbeeld bij de uitvoering van de regels (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*).

Om de regels op school te kunnen waarborgen, wordt er ook van ouders een bijdrage gevraagd, namelijk:

Wij zorgen er als ouders voor dat

We laten zien dat we ons bewust zijn van onze voorbeeldfunctie

- Wij tonen respect naar de andere ouders, teamleden en leerlingen
- We zorgen ervoor dat we Nederlands spreken in de school
- Wij respecteren de regels waaraan de leerlingen zich dienen te houden
- We mengen ons niet in een conflict dat op school heeft plaatsgevonden tussen leerlingen, maar bespreken met de school hoe we het conflict kunnen oplossen
- We gebruiken onze mobiele telefoon niet binnen de school

We op een rustige, respectvolle manier communiceren

- We leggen op een respectvolle manier contact met de teamleden
- We maken een afspraak met een teamlid als we iets willen bespreken
- We spreken kinderen op een rustige manier aan op hun gedrag
- We bespreken altijd eerst een probleem met de betreffende leerkracht
- We spreken de leerkracht aan op zijn professionele en niet op de persoon
- We schakelen derden (bijvoorbeeld MT-leden) in als de situatie dat behoeft
- We houden ons bij het gebruik van social media aan de reguliere fatsoensnormen
- Wij zijn zeer terughoudend met het plaatsen van beeldmateriaal op social media van anderen dan onze eigen kinderen

We bijdragen aan het realiseren van een optimale leertijd

- We zorgen ervoor dat ons kind op tijd aanwezig is
- We zorgen ervoor dat we de leerkracht niet storen tijdens de lestijd
- We zorgen ervoor dat de leerkracht op tijd met de les kan beginnen
- We zorgen ervoor dat ons kind om 8.25 uur in de klas is en we hebben de school uiterlijk om 8.30 uur verlaten

We medeverantwoordelijk zijn voor een veilige en nette school

- We zorgen ervoor dat we de school alleen via de hoofdingangen binnenkomen
- We roepen bij onacceptabele gedrag van een kind de hulp in van een teamlid
- We zorgen ervoor dat we huisdieren niet mee het schoolplein op nemen en niet mee naar binnen nemen
- We zorgen ervoor dat de leerkracht weet wie het kind ophaalt
- We parkeren ons vervoermiddel op de juiste plaats

Gedragsregels overblijfm medewerkers

Het gedrag van overblijfm medewerkers is van groot belang bij het creëren van een gewenst pedagogisch klimaat binnen de school. De overblijfm medewerkers zijn, net als de leerkracht, een voorbeeld bij de uitvoering van de regels. Bovendien is het voor de leerlingen van groot belang dat er één lijn door de gehele school getrokken wordt. Om de regels op school te kunnen waarborgen, wordt er ook van overblijfm medewerkers een bijdrage gevraagd, namelijk:

Ik zorg er als overblijfm medewerkers voor dat ik

Door mijn gedrag en uiterlijk laat zien dat ik een voorbeeldfunctie heb

- Ik onderschrijf de visie van de school en draag deze uit (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)
- Ik heb een proactieve houding en ben mij terdege bewust van de ruimte tussen stimulus en respons (Covey - gewoonte 1 - *Wees proactief*)
- Ik luister voordat ik praat (Covey - gewoonte 5 - *Eerst begrijpen dan begrepen worden*)
- Ik communiceer op een professionele en respectvolle manier met en over collega's, leerkrachten, leerlingen en ouders (in persoonlijk contact, maar bv. ook via social media)
- Ik reageer alert op zaken die aangekaart worden door leerkrachten, leerlingen, collega's, overblijfcoördinatoren en anderen (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)
- Ik houd me aan de afspraken ten aanzien van de privacy van gegevens van leerlingen en leerkrachten; ik overleg dit altijd met de overblijfcoördinator
- Ik zorg dat ik op tijd aanwezig ben
- Ik spreek Nederlands binnen de school en op het plein
- Ik zorg dat ik er representatief uitzie
- Ik benader mensen die de school binnenkomen proactief
- Ik zorg ervoor dat mijn mobiele telefoon tijdens mijn werktijd is uitgeschakeld
- Ik houd de omgeving netjes
- Ik benader collega's, leerkrachten, leerlingen en ouders respectvol en laat ze in hun waarde
- Ik begroet alle leerlingen aan het begin van het overblijven
- Ik neem afscheid van de leerlingen
- Ik ga op dezelfde hoogte bij kinderen zitten
- Ik bespreek probleemsituaties altijd direct met de overblijfcoördinator en met de betreffende leerkracht

Gedragsregels stagiaires en mentoren

Het gedrag van de stagiaires is van belang bij de totstandkoming van een positief pedagogisch klimaat waarin kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Bovendien is de wisselwerking tussen stagiaires en mentoren van belang voor de ontwikkeling van nieuwe leerkrachten en onderwijsassistenten en voor de ontwikkeling van De Appelhof in de breedste zin van het woord (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*).

Je hebt als stagiaire en als mentor altijd een voorbeeldfunctie bij het uitvoeren en bewaken van de regels. Om ervoor te zorgen dat de regels bewaakt en gewaarborgd worden, zijn een aantal vaardigheden van belang.

Ik zorg er als stagiaire voor dat ik

Door mijn gedrag en uiterlijk laat zien dat ik een voorbeeldfunctie heb

- Ik onderschrijf de visie van de school en draag deze uit (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)
- Ik heb een proactieve houding en ben mij terdege bewust van de ruimte tussen stimulus en respons (Covey - gewoonte 1 - *Wees proactief*)
- Ik luister voordat ik praat (Covey - gewoonte 5 - *Eerst begrijpen dan begrepen worden*)
- Ik communiceer op een professionele en respectvolle manier met en over leerlingen en ouders (in persoonlijk contact, maar bv. ook via social media)
- Ik houd me aan de afspraken ten aanzien van de privacy van gegevens van leerlingen en leerkrachten; ik overleg dit altijd met mijn mentor
- Ik zorg dat ik op tijd aanwezig ben
- Ik spreek Nederlands binnen de school en op het plein
- Ik zorg dat ik er representatief uitzie
- Ik kauw geen kauwgom en rook niet binnen de school of op het plein
- Ik benader mensen die de school binnenkomen proactief
- Ik ondersteun mijn mentor bij zijn of haar dagelijkse werkzaamheden
- Ik sta proactief tegenover het ondersteunen van andere teamleden binnen de totale school (Covey - gewoonte 6 - *Synergie, samen is beter*)
- Ik zorg ervoor dat mijn mobiele telefoon tijdens mijn lestijd is uitgeschakeld
- Ik benader collega's, leerlingen en ouders respectvol en laat ze in hun waarde
- Ik stel me open en toegankelijk op
- Ik spiegel mijn gedrag en mijn ideeën doorlopend bij mijn mentor en praat met hem of haar over verbeterpunten en andere invalshoeken
- Ik overleg actief met mijn mentor over mijn leerbehoeften
- Ik begroet alle leerlingen aan het begin van de dag
- Ik neem afscheid van de leerlingen
- Ik ga op dezelfde hoogte bij kinderen zitten
- Ik zorg dat ik voldoe aan de eisen van mijn opleidingsinstantie en zorg dat ik zaken tijdig regel (papieren in orde en terugkoppelingsmomenten vastgelegd in overleg met mentor)
- Ik bespreek probleemsituaties altijd direct met mijn mentor en in tweede instantie met de stagecoördinator
- Ik zorg dat ik regelmatig vergaderingen bijwoon (indien dit bijdraagt aan de opleiding)

Indien ik lesgevende taken heb, deze conform de normen en waarden van De Appelhof uitvoer

- Ik houd het lokaal, bureau, werkplek netjes en opgeruimd
- Ik zorg dat 's ochtends voordat de leerlingen binnenkomen de stoelen van de tafels gehaald zijn
- Ik zorg dat mijn lessen goed voorbereid zijn en de materialen klaar liggen
- Ik zorg dat ik voor elke les een kijkwijzer voor mijn mentor heb gemaakt
- Ik ben medeverantwoordelijk voor alle leerlingen op school
- Ik reageer alert op zaken die aangekaart worden door ouders, overblijfmeeuwerkers en anderen (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)
- Ik ben authentiek en blijf mezelf

Ik zorg er als mentor voor dat ik

Door mijn gedrag en houding de stagiaire stimuleer om het beste uit zichzelf en de stage te halen

- Ik geef door mijn gedrag en uiterlijk het goede voorbeeld
- Ik heb een proactieve houding tegenover de stagiaire (Covey - gewoonte 1 - *Wees proactief*)
- Ik betrek stagiaires bij alle normale activiteiten binnen school (bv. door ze uit te nodigen voor klassenactiviteiten of schoolactiviteiten, zoals het kersteten)
- Ik benader stagiaires respectvol en laat ze in hun waarde
- Ik laat stagiaires merken dat ik hun inbreng waardeer
- Ik ga in op leerbehoeften die stagiaires zelf aandragen
- Ik spreek stagiaires op een correcte manier aan op hun gedrag
- Ik geef stagiaires de ruimte om hun vaardigheden te tonen en begeleid ze om dat op de goede manier te doen
- Ik observeer mijn stagiaire aan de hand van de kijkwijzers die de stagiaire voorlegt
- Ik stimuleer stagiaires kritisch te kijken naar hun eigen opvattingen en gedrag
- Ik laat stagiaires verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen handelen en gedrag
- Ik leer stagiaires reflecteren op hun eigen handelen en daarbij een kritische houding aannemen
- Ik toon begrip voor de gevoelens van stagiaires en speel daar op een adequate manier op in
- Ik zoek samen met de stagiaire naar oplossingen voor een probleem
- Ik sluit een vervelende situatie altijd positief af om te voorkomen dat een stagiaire met een negatief gevoel naar huis gaat
- Ik houd mijn stagiaire in de gaten of het goed met de stagiaire gaat (Covey - gewoonte 7 - *Houd de zaag scherp*)
- Ik onderhoud contacten met de begeleider van de stagiaire
- Ik overleg actief met de stagecoördinator over stagiaires
- Ik bespreek probleemsituaties altijd direct met de stagecoördinator

Gedragsregels invallers

Net als het gedrag van de teamleden is het gedrag van invalleerkrachten van belang bij de totstandkoming van een positief pedagogisch klimaat waarin kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Om ervoor te zorgen dat de regels bewaakt en gewaarborgd worden, zijn een aantal vaardigheden van belang.

Als invaller op De Appelhof onderschrijf ik de visie van de school en draag deze uit (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)

- Ik heb een proactieve houding en ben mij terdege bewust van de ruimte tussen stimulus en respons (Covey - gewoonte 1 - *Wees proactief*)
- Ik luister voordat ik praat (Covey - gewoonte 5 - *Eerst begrijpen dan begrepen worden*)
- Ik communiceer op een professionele en respectvolle manier met en over collega's, leerlingen en ouders (in persoonlijk contact, maar bv ook via social media)
- Ik zorg dat ik op tijd aanwezig ben
- Ik zorg dat ik er representatief uitzie
- Ik spreek Nederlands binnen de school en op het plein
- Ik zorg ervoor dat mijn mobiele telefoon tijdens mijn lestijd is uitgeschakeld
- Ik zorg dat 's ochtends voordat de leerlingen binnenkomen de stoelen van de tafels gehaald zijn
- Ik zorg door mijn professionele leerkrachtvaardigheden voor rust in de groep (Covey - gewoonte 3 - *Belangrijke zaken eerst*)
- Ik reageer alert op zaken die aangekaart worden door collega's, leerlingen, ouders, overblijfmeeuwerkers en anderen
- Ik houd het lokaal, bureau, werkplek netjes en ik laat het lokaal netjes achter – opgeruimd, geveegd, aanrecht schoon, lampen uit, computers uit, ramen dicht
- Ik laat het bureau ordelijk achter
- Ik heb het werk van leerlingen nagekeken en opvallende zaken genoteerd
- Ik heb een verslag geschreven van bevindingen en ondernomen acties / interventies
- Ik heb de materialen voor de volgende dag op orde gebracht, bv. potloden slijpen

Wanneer ik als invaller langdurig inval op De Appelhof zorg ik dat ik kennis heb genomen van de totale beschrijving van normen en waarden op De Appelhof.

Als leerkracht zorg ik dat

- Ik de voorbereiding voor de volgende dag altijd duidelijk noteer in de klapper (Covey - gewoonte 2 - *Begin met het einde voor ogen*)
- De benodigde materialen voor die dag klaar liggen
- De handleidingen direct te pakken zijn
- De plattegrond van de leerlingen makkelijk te vinden is
- De leerlingenlijst met gegevens makkelijk te vinden is
- Bijzonderheden ten aanzien van de groep of specifieke leerlingen duidelijk beschreven zijn
- Een invaller in een parallelgroep van mij ondersteuning krijgt en zich welkom voelt
- Een invaller binnen De Appelhof zich ondersteund en welkom voelt

NB Invallers worden kort wegwijs gemaakt door een MT-lid (indien niet beschikbaar door de parallelcollega)

Bijlage 1: Specifieke regels op De Appelhof

Algemeen	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen komen vanaf om 8.15 uur in de klas. Vanuit hun eigen klas starten zij met activiteiten. • Tot 8.25 uur kunnen ouders in de klas aanwezig zijn en evt. een afspraak maken met de leerkracht. • Om 8.25 uur bij de tweede bel, vertrekken de ouders. • Ochtendpauze: 5 minuten van tevoren pakken kinderen hun drinken. Fruit e.d. mee naar buiten. Om 10.00 en om 10.25 uur gaan de kinderen naar buiten (denk aan toilet!). • Aan het einde van de pauze verzamelen de kinderen zich in groepen op afgesproken plaatsen op de speelplaats. Ze gaan samen met de leerkracht volgens een vaste volgorde naar binnen. • Bij regen: de kinderen die thuis eten kunnen vanaf 12.45 uur in het portaal of op de speelplaats van school wachten op de bel van 13.00 uur. De leerkrachten hebben gewoon surveillancebeurt. • Kinderen mogen niet zonder begeleiding in de bergingen. • Er is op school geen 'agressief' speelgoed, zoals geweeptjes, zwaarden etc. 	<p>De leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bespreekt deze tijden regelmatig met de kinderen, zij dienen deze regels dan ook zeer goed te kennen. • Treedt consequent en duidelijk op indien een regel niet wordt nageleefd. De leerkracht spreekt individuele ouders, indien nodig, aan. • Legt uit waarom een regel nodig is. • Is om 8.15 uur in de klas en blijft bij de klas. Zorgt met behulp van de afspraken voor een rustige start. • Laat groepjes gestructureerd naar buiten gaan. Degene die surveilleert zorgt ervoor dat hij op tijd buiten is. De andere leerkrachten zorgen ervoor dat alle kinderen naar buiten gaan. • Als de gehele groep door de gang loopt, loopt de leerkracht mee. • De leerkrachten halen om 10.20 en 10.45 uur de groepen kinderen op de afgesproken plek op en lopen samen met de groep naar binnen. Idem: 13.00 uur. • De leerkrachten van de groepen 1 en 2 halen de kinderen om 13.00 uur op bij de hoofdingang.
Toilet	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen gaan in de pauze naar het toilet. • Kinderen gaan alleen naar het toilet. • Handen wassen is verplicht. 	<p>De leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziet erop toe dat toiletgebruik goed gebeurt. • Controleert regelmatig toiletgangers(-sters). • Benadrukt voor de pauze het toiletbezoek. • Maakt en herhaalt regelmatig de afspraken.

Gezondheid en veiligheid	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • Roken in de school en op het plein is voor iedereen verboden. • Snoepen wordt alleen toegestaan op feestdagen en bij speciale gelegenheden. • Er wordt geen koolzuurhoudende drank meegenomen. • Dieren worden in de school niet toegelaten (uitgezonderd waterdieren) i.v.m. allergieën van kinderen. • Er mogen geen giftige planten in de school staan. • Kinderen mogen niet kopiëren. Printen mag na toestemming van de leerkracht. • Kinderen mogen niet zonder begeleiding in de bergingen. 	<p>De leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motiveert de kinderen tot gezond, veilig en milieuvriendelijk gedrag. • Zorgt ervoor dat de hiernaast genoemde regels worden nageleefd. • De leerkracht zorgt ervoor dat hij op de hoogte is van medische- of voedingsaandachtspunten van individuele leerlingen. Hij houdt hiervan een overzicht bij en er is een allergielijst. • Zorgt voor voldoende ventilatie en frisse lucht in het lokaal.
Materiaal	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • Alle materialen hebben een vaste plaats. • Het schrijfmateriaal van de kinderen van groep 3 t/m 8 zit in een etui. Hierin zitten materialen van school. In de klas zijn reservematerialen aanwezig. • Tijdens het werken ligt alleen op tafel wat de leerling nodig heeft. 	<p>De leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgt voor een goede indeling van het lokaal en de kasten. • Zorgt voor voldoende extra materiaal, incl. geslepen potloden. • Zorgt ervoor dat, indien spullen met opzet beklad of vernield worden, deze financieel worden vergoed door de leerling. • Beoordeelt in overleg met IB of een individuele leerling met ander/eigen materiaal mag werken.
Afspraken met ouders	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer een kind ziek is dan dient dit voor 8.30 uur telefonisch te zijn gemeld. • Als een kind onder schooltijd naar de dokter of naar ... moet dan dient daarvoor toestemming te worden gevraagd bij de klassenleerkracht. • Kinderen worden bij ziekte e.d. in de klas opgehaald door de ouders. • Afspraken met plaatselijke tandartsen vinden buiten schooltijd plaats. Bij incidenten: wel onder schooltijd. • Er dient altijd vooraf toestemming te worden gevraagd bij de directeur als men buiten vakanties om een vrije dag op wil nemen. • Ouders roken niet op school. • Ouders snoepen niet op school. • Ouders voeren alleen reclame op school met toestemming van directie. • Huisdieren zijn niet toegestaan in de school en niet op het schoolplein. 	<p>De leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgt ervoor dat er geen ouders na 8.25 uur in de klas zijn. • Belt indien een leerling afwezig is maar niet is afgemeld, voor 9.00 uur de ouders. • Verwijst ouders met verlofregeling door naar de directeur.

Buitenspelen	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • De kinderen mogen niet zonder toestemming buiten het hek. • Bergingen, plantsoenen, tuin en fietsenstalling zijn verboden terrein. • Fietsen staan in de stalling of op de daarvoor aangewezen plekken. • Op de speelplaats is het verboden om te fietsen, skaten, etc. • Er zijn afspraken welke groep, wanneer mag voetballen. • In de pauzes kunnen de kinderen vanaf groep 3 niet spelen met het rijdende materiaal. • De zandbak is voor de kinderen uit groep 1 t/m 4. • Afval gaat in de daarvoor bestemde bakken. • Voor zowel de onderbouw als de bovenbouw zijn er specifieke speelafspraken. Deze worden aan het begin van het jaar met de leerlingen besproken. In de speeltijd van de bovenbouw delen leerlingen uit groep 8 materialen uit en ruimen deze weer op. In de onderbouw doen leerkrachten dit. 	<p>De leerkracht: Is een actieve surveillant, hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is overal aanwezig. • stimuleert de kinderen. • speelt regelmatig mee met de kinderen. • is voor alle kinderen. • houdt zich aan de pauzetijden. • let op de veiligheid: fietsen/stenen/etc. • zorgt ervoor dat alle andere regels worden nageleefd. • kent de afspraken over het buiten spelen. <p>Is een actieve collega: dat wil zeggen dat op alle andere momenten van de dag gevraagd wordt om van de speelplaats een veilige en gezellige speelplaats te maken.</p>
Overblijven	
Schoolafspraken	Leerkrachtgedrag
<ul style="list-style-type: none"> • De overblijfmedewerker kan ten allen tijden hulp van de leerkracht inroepen. • De kinderen van groep 1 en 2 worden door een overblijfmedewerker naar de overblijfkلاس gebracht. <p>Er is een reglement 'Overblijven'.</p> <p>Het overblijven is een zaak van ons samen.</p>	<p>De leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft noodzakelijke informatie door aan overblijfmedewerker. • Zorgt ervoor dat de kinderen vóór het eten de klas rustig binnenkomen en verlaten. • Zorgt ervoor dat de kinderen rustig gaan eten. <p>De overblijfmedewerker kan te allen tijde hulp van de leerkracht inroepen. Van de leerkrachten wordt hierin dan een actieve houding verwacht, ook al is het een kind van een andere groep.</p>

Bijlage 2: Basale leerkrachtvaardigheden op De Appelhof

In deze bijlage worden de basale leerkrachtvaardigheden van leerkrachten op De Appelhof beschreven ten aanzien van vijf verschillende aspecten, te weten:

1. Inrichting van lokaal / leeromgeving
2. Zorg voor rust en veiligheid
3. Groepsdynamiek
4. Instructievaardigheden
5. Uitgaan van verschillen en differentiatie

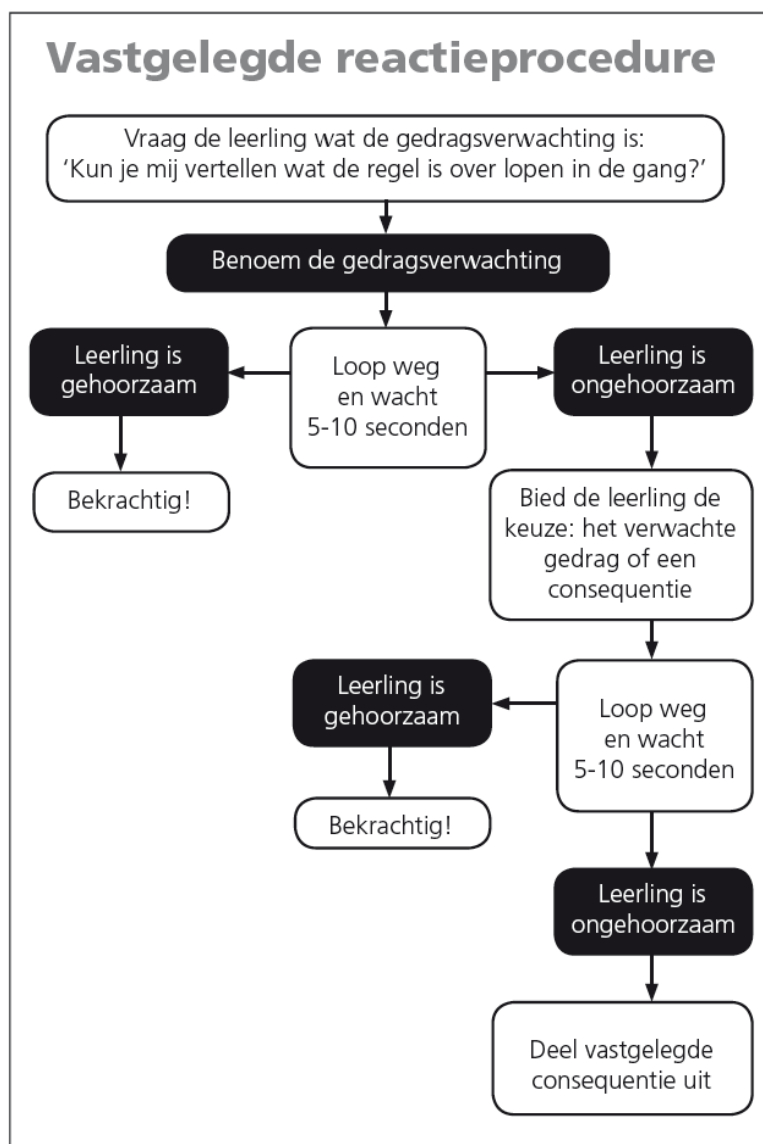
De invulling van deze aspecten zal in het schooljaar van 2013-2014 onder andere door middel van teambrede scholingssessies worden opgepakt.

Bijlage 3: Omgaan met ongewenst gedrag

Houd correctie op ongewenst gedrag klein, kort en zakelijk, laat niet de hele klas meegenieten. 'Ik beloon groot en corrigeer klein'.

Doorloop de volgende stappen:

1. Je maakt non-verbaal contact met het kind en corrigeert door middel van een blik of handgebaar.
 2. Je loopt naar het kind toe en zegt zachtjes: 'Stop met....., ik wil graag dat je.....' en loopt vervolgens weg.
 3. Daarna twee mogelijkheden:
 - a. Het kind doet direct wat je zegt.
 - b. Het kind doet niet wat je zegt.
 4. Bij situatie **b** de volgende aanpak:
 - a. 'Ik wil dat je(herhaal wat je bij 1 hebt gezegd), als je dat niet doet dan.....(consequentie)..... aan jou de keuze, ik kom zo bij je terug'.
 - b. Twee mogelijkheden;
 - i. Het kind doet wat je zegt, geef hem een compliment over het hebben gemaakt van de juiste keuze.
 - ii. Het kind doet niet wat je zegt, vraag hem waar hij voor kiest.
 1. Als hij alsnog de juiste keuze maakt, stap i.
- Als de leerling kiest voor de consequentie voor deze dan uit.

Bijlage 4: Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd op De Appelhof.

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we in zijn totaliteit:

- Verbaal geweld d.w.z. het uitschelden van medeleerlingen, teamleden en overblijfm medewerkers.
- Fysiek geweld d.w.z. bijten, schoppen en slaan van medeleerlingen, teamleden en overblijfm medewerkers.
- Oppositioneel gedrag d.w.z. het stelselmatig vertonen van gedrag waardoor de veiligheid van de leerkracht, de groep en de leerling zelf in gevaar wordt gebracht.
- Ongewenste intimiteiten d.w.z. het verrichten van niet leeftijdsadequaate gedrag op seksueel gebied.
- Pesten: zie hiervoor het specifieke pestprotocol (bijlage 5).
- Diefstal en vernieling d.w.z. in geval van diefstal van schoolspullen of spullen van de leerkracht of medeleerlingen. Bij moedwillige vernieling van eigendommen van school of eigendommen van medeleerlingen en leerkracht.

Als grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt gaat de school over tot de volgende maatregelen, afhankelijk van het specifieke aard van het incident:

1. Time out binnen de groep
2. Time out buiten de groep
3. Bij herhaald gedrag: time out van een dagdeel buiten de groep
4. Bij herhaald gedrag: ouders worden gebeld om het kind op te halen
5. Bij herhaald gedrag: leerling wordt geschorst.

Als een kind bij een incident betrokken is geweest (als slachtoffer dan wel als dader) zal de groepsleerkracht de ouder/verzorger dezelfde dag op de hoogte stellen.

Jaarlijks (en indien nodig regelmatig) gaat de directeur met de leerlingen van een groep in gesprek over onaangepast gedrag en dat we dit niet accepteren.

Bijlage 5: Omgaan met pestgedrag (pestprotocol)

1. Inleiding

Met dit pestprotocol wil de school zorgen voor een gecoördineerde en duidelijke aanpak van pesten op onze school. De school wil pesten als probleem onder ogen zien en aanpakken. Hiervoor is het belangrijk dat pesten als een probleem wordt gezien door alle betrokken partijen: leerlingen, leerkrachten, ouders/verzorgers en directie.

De redenen om een pestprotocol op te stellen komen voort uit de volgende overwegingen:

- Op elke school wordt gepest, dus ook bij ons op school.
- Pesten kan kinderen voor de rest van hun leven beschadigen als er niets aan gedaan wordt.
- Voor alle kinderen en medewerkers en voor de school als geheel is het fijn als er niet gepest wordt.
- De school kan een grote rol spelen in het voorkomen van pesten en het doen stoppen van pesten. Duidelijke onderlinge afspraken in de vorm van een protocol zijn daarvoor onontbeerlijk.
- Wij vinden het erg belangrijk om een prettige, veilige school te zijn waar alle kinderen zich thuis voelen en waar pesten niet getolereerd wordt.

Dit protocol geeft in het tweede en derde hoofdstuk beknopt informatie over pesten en het signaleren van pesten. Voor een duidelijk pestbeleid is het nodig dat iedereen dezelfde definitie van pesten hanteert. Daarnaast kan het voor leerkrachten handig zijn deze informatie bij de hand te hebben. In het vierde hoofdstuk staat beschreven hoe de school pesten preventief aanpakt. In het vijfde hoofdstuk tenslotte staat beschreven wat er curatief gedaan dient te worden als pesten een feit is geworden in een groep. Dit staat beschreven in een duidelijk stappenplan.

De leerlingen: veiligheid staat voorop

De Appelhof wil op de eerste plaats met alle kinderen een veilige relatie opbouwen, waarbij zij zich gekend voelen. Het leren volgt daarna vrijwel vanzelf. Die veiligheid betekent dat de kinderen de rust, maar ook de ruimte krijgen geboden om zich te ontwikkelen. De veiligheid betekent ook dat de kinderen worden gekend en gewaardeerd door de leerkrachten.

De Appelhof wil ook (via de leerkrachten) kinderen veilig laten groeien, zodat zij bewust hun eigen talenten leren kennen. Om leerlingen mee te laten denken en te beslissen op onze school werken we met een leerlingenraad, die maandelijks bijeen komt om met de schoolleiding van gedachten te wisselen.

Uit de schoolgids

2. Wat wij verstaan onder pesten

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

De hoofdpunten uit deze definitie, die het verschil tussen pesten en plagen duidelijk maken, zijn:

- Pesten is systematisch, het gebeurt herhaaldelijk en met opzet
- Bij pesten is er sprake van een machtsverschil
- Pesten heeft ernstige gevolgen voor het slachtoffer
- Bij pesten kan het slachtoffer niet meer voor zichzelf opkomen

In welke vormen kan je pesten tegenkomen op school?

- uitschelden
- gemene opmerkingen maken over achtergrond, geloof, thuissituatie
- hatelijke opmerkingen over uiterlijk, kleding
- trekken en duwen, schoppen en slaan, ander fysiek/seksueel geweld
- buitensluiten, isoleren
- afpakken of stelen van eigendommen
- leugens of roddels over leerlingen verspreiden
- aan een ander kind de opdracht geven om te pesten

Ook kan het voorkomen dat kinderen door klasgenoten buiten schooltijd gepest worden (op dezelfde manieren als op school). Tegenwoordig wordt er ook digitaal gepest. Voorbeelden van digitaal pesten zijn: iemand uitschelden of belachelijk maken via social media, ongevraagd foto's van iemand op internet zetten en iemand een dreigmailtje sturen.

De partijen betrokken bij pesten

Welke partijen zijn betrokken bij pesten?

1. De pester(s)
2. Het slachtoffer(s), soms ook 'de zondebok' genoemd
3. De rest van de klas
4. De leerkracht
5. De ouders
6. De directie

'De rest van de klas' is weer onder te verdelen in:

1. *de actief-angstigen*: zij die meedoen aan het pesten uit angst (deze kinderen zijn bang om ook gepest te worden en doen daarom actief mee aan het pesten of moedigen aan)
2. *de actief-berekenden*: zij die meedoen aan het pesten uit berekening (deze kinderen hopen zelf beter te worden door mee te doen aan pesterijen)
3. *de passieven*: ze pesten niet maar nemen ook geen stelling (deze kinderen doen niet mee maar maken het door hun afzijdige houding toch mogelijk dat er wordt gepest)
4. *de onwetenden*: een enkeling die niet doorheeft wat er in de klas gebeurt (deze kinderen nemen nauwelijks mee aan het groepsgebeuren in de klas of hebben een heel specifiek hecht vriendengroepje)
5. *de beschermingbiedenden*: een enkeling (meestal met hoge status) die het voor het slachtoffer opneemt.

Bij de aanpak van pesten in de groep is het goed om duidelijk te krijgen welke kinderen bij welke partij horen.

De oorzaken van pesten

Als er gepest wordt, kan de schuld niet (alleen) in de schoenen van de pester geschoven worden. Persoonlijke problemen van leerlingen en het verloop van hun sociaal-emotionele ontwikkeling spelen wel een rol (zowel voor pester als voor slachtoffer). Maar onderzoek heeft aangetoond dat slechte relaties tussen leerlingen onderling en een niet-democratisch leefmilieu op school pesten faciliteren. Op groepsniveau is een verstoord evenwicht en een strijd om macht in de groep er de oorzaak van dat pesten gaat plaatsvinden. Verkeerd voorbeeldgedrag of het niet optreden van leerkrachten kan een belangrijke factor zijn in het (voort)bestaan van pesten in een groep.

De gevolgen van pesten

De gevolgen van pesten voor het slachtoffer kunnen heel groot zijn. Slachtoffers zijn vaak ongelukkig, bang en hebben geen of weinig zelfvertrouwen. Ze krijgen een minderwaardigheidsgevoel en zijn onzeker. Slachtoffers kunnen lage verwachtingen van zichzelf hebben, trekken zich terug en voelen zich eenzaam. Slachtoffers durven vaak niet meer voor zichzelf op te komen, omdat dit alleen maar tegen hen blijkt te werken. Het voelt vaak alsof pesterijen hun eigen schuld zijn. Hun houding verandert in de loop der tijd: ze worden schichtig, durven zich niet uit te leven en door de stress en angst worden ze lichamelijk stijver en onhandiger. Sommige kinderen krijgen last van kwalen als hoofdpijn, buikpijn, hyperventilatie en bedplassen. De sociale en emotionele ontwikkeling van het slachtoffer raakt verstoord door pesten. Afhankelijk van de hulp die een slachtoffer wel of niet gekregen heeft, kunnen de gevolgen van pesten mensen hun hele leven blijven achtervolgen.

3. Het signaleren van pesten

Het vroeg signaleren van pesten is van groot belang. Leerlingen hebben de neiging over pesten in de klas te zwijgen: iedereen weet dat er gepest wordt, maar niemand durft het aan de leerkracht te vertellen, uit angst om voor 'verklikker' aangezien te worden. Ouders op hun beurt zien of weten vaak dat er in de klas wordt gepest, maar vragen zich af of en hoe zij dit ter sprake moeten brengen bij de leerkracht.

Het is daarom nodig met leerlingen af te spreken dat het praten met de leerkracht over pesten geen klikken is. *Over pesten kan je niet klikken, het is een veel te belangrijk onderwerp om over te zwijgen en de leerkracht moet dit altijd weten.* Leerlingen moeten ook weten dat zij bij de leerkracht terecht kunnen als zij gepest worden en dat deze hen serieus zal nemen. Ook ouders moet duidelijk zijn dat de leerkracht pesten in de klas niet tolereert en op dit gebied samen wil werken met ouders.

De leerkracht zelf tenslotte moet altijd alert zijn op signalen van pesten in de groep. Wanneer de leerkracht het idee heeft dat er gepest wordt, moet snel uitgezocht worden of dit werkelijk zo is. Als er gewacht wordt met het nemen van stappen, kan de situatie snel verergeren.

Hoe kan ik pestgedrag signaleren?

In de vorige paragraaf stonden al enkele vormen die pesten aan kan nemen. Behalve deze 'duidelijke' vormen, kunnen ook onderstaande signalen duiden op pestgedrag in een groep:

- een kind staat alleen buiten in de pauze
- een kind zoekt vaak contact met de leerkracht in de pauze
- een kind wil niet naar buiten
- een kind speelt bijna altijd met jongere kinderen
- een kind krijgt steeds minder vrienden in de groep en komt langzaam alleen te staan
- zuchten, piepen en steunen van andere kinderen als een bepaald kind een idee aandraagt of in de kring iets zegt
- als kinderen alles van een bepaald kind stom vinden
- als kinderen negatiever reageren op een fout van een bepaald kind dan bij andere kinderen
- kinderen laten zich overdreven negatief uit over een bepaald kind of zijn/haar familie

- een spel is 'toevallig' net begonnen als een bepaald kind mee wil doen, later kunnen andere kinderen wel meedoen
- roddelen in de groep over een bepaald kind

Signalen die vooral door ouders/verzorgers opgevangen kunnen worden:

- een kind wil niet meer naar school
- een kind klaagt over buikpijn/hoofdpijn, in de vakanties zijn deze pijnen verdwenen
- een kind wil bepaalde kleren niet meer aan naar school
- een kind is snel prikkelbaar/boos
- een kind heeft nachtmerries
- een kind krijgt last van bedplassen
- een kind wordt nooit uitgenodigd op feestjes

4. Het aanpakken van pesten: preventief

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Het goede voorbeeld van leerkrachten is daarnaast van groot belang.

De school vindt het belangrijk pesten preventief aan te pakken. Dit doen wij door te werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en te werken aan een veilig klimaat in de groep, ook als er geen signalen van pesten zijn.

Werken aan sociaal-emotionele ontwikkeling en een veilig klimaat

Hoe werken wij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en creëren wij een veilig klimaat in de groep?

- In de hele school gelden gedragsregels.
- In alle groepen worden in de eerste week van het schooljaar afspraken gemaakt/regels opgesteld hoe er in de groep met elkaar omgegaan wordt. Deze regels worden gecontinueerd gedurende het hele jaar.
- We werken in alle groepen met groepsdynamica en de methodiek van 'Grip op de groep'.
- We behandelen onderwerpen op sociaal-emotioneel gebied in dramalessen.
- In elke groep worden een of twee keer per jaar een sociogram en de quickscan en checklist rolherkenning uit 'Grip op de groep' gemaakt.
- Kinderen die dit nodig hebben, volgen een training sociale vaardigheden of weerbaarheid.

De 'stopmethode'

In alle klassen geldt de 'stopmethode': als een kind wil dat een ander kind stopt met 'iets' wat het eerste kind niet wil, dan zegt het: "Stop, houd op!". Het andere kind moet dan direct stoppen. Elk kind en ook de leerkracht kan met de stopmethode duidelijk de grens aangeven: tot hier en niet verder. Gaat het andere kind toch door de 'stop' heen, dan wordt dit onmiddellijk aan de leerkracht gemeld, die hierop passende maatregelen neemt.

Pesten is bespreekbaar

De leerkracht maakt pesten het hele jaar door bespreekbaar, ook als er geen problemen zijn. Daarbij is het belangrijk:

- duidelijk te maken dat alle leerlingen verantwoordelijk zijn voor de sfeer in de groep
- kinderen weten dat je naar de leerkracht moet komen als je zelf gepest wordt of ruzie hebt en je er niet uitkomt
- kinderen laten weten dat je over pesten niet kan klikken: als je ziet dat iemand gepest wordt, moet je dit altijd vertellen aan je leerkracht

De leerkracht kan daarnaast ook op andere manieren aandacht besteden aan pesten in de klas. Zo kan er bijvoorbeeld een boek met het thema pesten voorgelezen worden of

kunnen er dramalessen gegeven worden over pesten, waarbij voor jezelf opkomen en voor elkaar opkomen geoefend wordt. Daarnaast is het belangrijk zodra er pestgedrag gesignaleerd wordt, over te gaan tot een intensievere aanpak om verdere ontwikkeling van pesten tegen te gaan. Hierover gaat het stappenplan.

5. Het aanpakken van pesten: curatief stappenplan

Aanpak van pestgedrag in vier stappen

Als ondanks de duidelijke gedragsregels pesten toch voorkomt, hanteert de school de volgende stappen:

1. Leerlingen proberen er met elkaar uit te komen.
2. Als leerlingen dit niet lukt, gaan ze naar de leerkracht om deze de situatie voor te leggen. Leerlingen die zien dat een andere leerling in de problemen zit, moeten dit ook melden aan de leerkracht.
3. De leerkracht brengt de betrokken leerlingen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek. De leerkracht probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen. Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt.
4. De leerkracht houdt in de gaten of het nu beter loopt. Als dit niet het geval is, wordt een handelingsplan pesten gemaakt om de situatie op te lossen.

Handelingsplan pesten

Het handelingsplan pesten is ontwikkeld om verschillende redenen:

- In de hele school wordt pesten op een vergelijkbare manier aangepakt.
- Met het handelingsplan wordt pesten en gepest worden vastgelegd in de dossiers van leerlingen.
- Leerkrachten kunnen eenvoudig een goede aanpak van pesten plannen en uitvoeren.

De fases in het gebruik van het handelingsplan

fase 1: Signaleren en in kaart brengen van het probleem

Gebruik hiervoor observaties, gesprekken met leerlingen, gesprekken met ouders, collegiale consultatie, het opstellen van een sociogram, etcetera.

fase 2: Opstellen van een handelingsplan voor pester, gepeste en de groep

Gebruik hiervoor het handelingsplan pesten. Kijk welke maatregelen jij nodig vindt om je doel te bereiken. Bedenk hierbij dat het belangrijk is om:

- een klassengesprek te houden over allerlei aspecten van het pesten. Naar aanleiding hiervan stelt de klas samen regels op die helpen het pesten tegen te gaan.
- de betrokkenheid en het inlevingsvermogen van kinderen te vergroten. Dit kan door dramalessen, het kijken van een film, het voorlezen van een boek etcetera.
- leerlingen vaardigheden te leren om voor zichzelf op te komen én voor anderen op te komen. Dit kan onder andere met behulp van dramalessen.
- de ouders te betrekken bij de situatie.
- collega's en anderen op school te betrekken bij de situatie.

fase 3: Uitvoeren van het handelingsplan

fase 4: Afronden en evalueren van het handelingsplan

Het handelingsplan wordt geëvalueerd na zes tot acht weken. Daarna wordt het zo nodig een nieuw handelingsplan opgesteld.

Bijlage 6: Mediawijsheid

Deze gedragsafspraken aangaande 'Mediawijsheid' vervangen het internetprotocol. Het protocol is aangescherpt en sluit aan bij de gemedialiseerde wereld van nu en wat dat van ons als gebruikers van nieuwe media vraagt. In zaken waarin deze bijlage niet voorziet, verwijst het protocol naar de ICT gedragscode van SPOM.

1. Inleiding

'Mediawijsheid', iedereen moet mediawijzer worden.

Maar wat betekent nu eigenlijk 'mediawijs(heid)'. De definitie van de Raad voor Cultuur in hun advies in 2005 luidde: 'Mediawijsheid staat voor het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld'.

Het gaat er om, dat we in staat zijn oude (tv, radio, pers) en nieuwe media (internettoepassingen w.o. chatten) te gebruiken en dat we een gezonde mentaliteit ten opzichte van deze media hebben, waarbij we ons bewust zijn van de mogelijkheden en van de context van informatie.

De vaardigheden met betrekking tot nieuwe media kunnen worden ingedeeld in:

- ICT vaardigheden
- Informatievaardigheden
- Veilig mediagebruik

Ook voor onze leerlingen is het gebruik van o.a. de mobiele telefoon, internet, e-mail, msn, hyves (2010 - 66% van alle Nederlandse gebruikers van sociale netwerken), facebook (2010 - 27% van alle Nederlandse gebruikers van sociale netwerken) en twitter de gewoonste zaak van de wereld. Een prima ontwikkeling, zeker met een heel goede en snelle verbinding.

2. Uitgangspunten

- De school bevordert het verantwoordelijkheidsgevoel bij leerlingen door de toegang tot internet te begeleiden m.b.v. leerkrachten en ouders.
- Het team stelt kinderen niet bewust bloot aan beelden van geweld, seks en racisme, die geen opvoedkundige bedoeling hebben.
- De school probeert zoveel mogelijk te voorkomen dat ongewenste uitingen van internet de school binnenkomen d.m.v. anti-spyware programma's.
- Leerlingen mogen niet onbeperkt en onbelemmerd internetten; personeel en hulpouders van de school kijken als het ware 'over de schouder' mee.
- Internetten gebeurt niet zonder een leerkracht in de nabijheid.
- Chatten wordt slechts bij hoge uitzondering toegestaan (bijvoorbeeld als onderdeel van een project).
- Ook bij het surfen op internet, bij e-mailgebruik en in het geval van chatten door kinderen is dit beleid van kracht. Daarbij geldt dat het bewust zoeken van ongewenste uitingen en het gebruiken van schuttingtaal als storend wordt opgevat en dus consequenties voor de leerling heeft.
- Leerlingen maken gebruik van specifieke zoekmachines (door de ICT-er aangegeven). Eén van de zoekmachines is standaard als openingspagina geïnstalleerd.
- De leerkrachten in de groepen 7 en 8 nemen jaarlijks in november met hun groep deel aan het project 'mediamasters'. In de groepen 5 tot en met 8 wordt door elke leerling gewerkt met het werkboekje 'omgaan met internet'.

3. Informatie en Communicatie Technologie

Leerlingen moeten in staat zijn m.b.v. internet informatie te zoeken, te verwerken en uit te wisselen. Daarbij wordt binnen De Appelhof de strategie toegepast van 'begeleidend confronteren'; je leert kinderen omgaan met internet zoals het is! Internet is een afspiegeling van de maatschappij. Net als in de maatschappij moeten kinderen leren wat goed is en wat niet goed is, wat kan en wat kan niet. Zoals je leert kinderen om te gaan met de televisie en druk verkeer, zo moet dat ook met het internet: onder begeleiding stapje voor stapje de wereld van het internet eigen maken.

Besprek met de kinderen de gevaren/risico's van internet, maar vooral ook de voordelen van internet.

Enkele voordelen:

- Leerlingen en leerkrachten kunnen van het internet gebruik maken als onderdeel van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen.
- Software die voor het onderwijs wordt ontwikkeld, verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel of alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De educatieve multimediale software die bij bepaalde methodes hoort, kan in de toekomst door leerlingen ook via internet benaderd worden.
- De internettoegang voor de leerlingen is in eerste instantie 'Koekeltjes', een speciaal voor het basisonderwijs ontwikkelde portal die leerlingen in principe leidt naar Nederlandstalige sites die geselecteerd zijn, waardoor zaken als racistische uitingen en pornografie niet zomaar benaderd kunnen worden. Via 'Koekeltjes' is het met toestemming en onder begeleiding van de leerkracht mogelijk het 'World Wide Web' te benaderen.
- E-mail kan ook door de leerlingen worden gebruikt om informatie uit te wisselen. In verband met de veiligheid hebben alle groepen één e-mailadres per groep gekregen. De groepsleerkracht is verantwoordelijk en beheert de inkomende en uitgaande mail.
- Alle personeelsleden van De Appelhof in dienst van het schoolbestuur (SPOM) beschikken over een eigen e-mail adres. Met instemming van het MT wordt door de ICT-er van de school een e-mail adres toegewezen aan een andere gebruiker vanwege diens activiteiten voor De Appelhof.

Enkele risico's:

- Niet alle plaatsen op internet zijn geschikt voor kinderen. Ongewenst is niet alleen pornografie, maar ook teksten of afbeeldingen die betrekking hebben op bijvoorbeeld extreem geweld, racisme of extremisme.
- Sommige websites hebben een onvolledige, misleidende of foutieve inhoud.
- Wanneer kinderen persoonlijke informatie doorgeven via sociale netwerken en e-mail, kan dit leiden tot schadelijke contacten. Pedofielen doen zich bijvoorbeeld op het internet soms voor als kinderen en proberen afspraakjes in de echte wereld te maken.
- Als je een bericht stuurt naar een nieuwsgroep of een bedrijf kan het gevolg zijn, dat je heel veel ongewenste reclame (Spam) in je elektronische brievenbus (Inbox) krijgt.
- Door het min of meer anonieme karakter van het internet lokt het medium, met name bij sociale netwerken (Hyves, Facebook, MSN) en e-mail, uit tot het gebruik van grof of kwetsend taalgebruik.
- Het verspreiden van auteursrechtelijk beschermd materiaal op internet is zonder toestemming van de gerechtigde niet toegestaan.
- Ook virussen kunnen via internet binnenkomen. Met name de e-mail virussen vormen een groot risico.
- Inbreken op de computer (hacken) door kwaadwilligen is een toenemend risico.

Informatie en Communicatie Technologie (ICT) is de laatste jaren op de SPOM-scholen sterk gegroeid en alledaags gemeengoed geworden. Met de opkomst van Social Media zal dit alleen maar toenemen bij zowel personeel als kinderen. Ter voorkoming van oneigenlijk gebruik van ICT hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Software en hardware:

	School	Leerling	Ouders
Installeren van software valt onder verantwoordelijkheid van de ICT-er van de school en bovenschoolse ICT-er. Anderen die software installeren, overleggen vooraf met ICT-er.	X		
Schoolsoftware wordt door kinderen niet thuis gebruikt, met uitzondering van thuisversies. Usb-sticks, Flash drives, cd-rom's en dvd-'s die kinderen mee naar school brengen, mogen alleen gebruikt worden na toestemming van de leerkracht en/of ICT-er.	X	X	X
Er wordt geen illegale software gebruikt. Licenties dienen aanwezig te zijn.	X		
Leerlingen mogen alleen printen als de leerkracht daarvan op de hoogte is.	X	X	
Ouders maken alleen gebruik van de infrastructuur op school als daarvoor toestemming is gegeven door een daartoe bevoegd persoon.	X		X
Aan het eind van de dag worden de werkplekken netjes achtergelaten en worden de computers correct afgesloten en uitgezet.		X	

Social media:

Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van social media. Dit biedt talloze mogelijkheden binnen de visie en doelstellingen van de school. We onderkennen het belang van social media. We moeten ons houden aan de reguliere fatsoensnormen en willen deze nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

	School	Leerling	Ouders
Als kinderen gebruik maken van social media is er toezicht. Van tevoren wordt afgesproken wat kinderen gaan doen.	X		
Het bezoeken van discutabele sites (grof woordgebruik – racisme – discriminatie – seks – porno – geweld) is niet toegestaan.	X	X	X
Downloaden en uploaden geschiedt alleen na toestemming van de leerkracht waarbij regels en wetten m.b.t. copyright in acht worden genomen.	X	X	
Het is op school kinderen niet toegestaan privé-gegevens of schoolgegevens door te geven aan allerlei instanties. Leerkrachten dienen hiermee zorgvuldig om te gaan. Hetzelfde geldt voor het leggen van persoonlijke contacten, bestellen van producten of lid worden van organisaties en het aanmelden bij e-zines.	X	X	
Privépublicaties en meningen dienen niet verward te worden met de officiële standpunten van de onderwijsorganisatie. Het moet duidelijk zijn in welke hoedanigheid je spreekt.	X	X	
Gebruik van social media is alleen toegestaan als dit past binnen het onderwijsconcept.	X	X	
Bij het gebruik van social media wordt alleen gebruik gemaakt van je eigen persoonlijke gegevens of die van de school.	X	X	
Onprettige, vreemde e-mails worden niet beantwoord en gemeld aan de leerkracht.		X	

Voor social media geldt het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten activiteiten van leerlingen op school inzien.	X	X	
Persoonlijke en gevoelige informatie mag niet op het openbare deel van het netwerk komen. Dit geldt ook voor foto's in combinatie met namen als daarvoor geen toestemming is. De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin leerlingen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen.	X		
Afspraken met betrekking tot digitaal pesten zijn/worden opgenomen in het pestprotocol van de school.	X		
De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert.		X	
Als online communicatie dreigt te ontsporen, dient de medewerker direct contact op te nemen met de leidinggevende. Leidinggevende dient excessen te melden bij het bestuur.	X		
Negatieve uitlatingen via social media en privé gevoelige informatie met betrekking tot kinderen, collega's, school, bestuur en alles wat met je werk te maken heeft, zijn absoluut niet toegestaan.	X		

Beveiliging persoonlijke gegevens:

	School	Leerling	Ouders
Alle vertrouwelijke documenten worden opgeslagen in de persoonlijke map van de gebruiker.	X		
Vertrouwelijke documenten die voor meerdere personeelsleden toegankelijk moeten zijn, worden opgeslagen op de schijf Algemeen maar worden dusdanig beveiligd dat alleen de geautoriseerde personeelsleden toegang hebben tot die informatie.	X		

Wachtwoordbeleid:

Wachtwoorden vormen het belangrijkste aspect van informatiebeveiliging. Ze maken deel uit van toegangscode. Een voor de hand liggende toegangsprocedure is een bedreiging voor de integriteit en vertrouwelijkheid van vastgelegde informatie, maar ook voor het imago van het SPOM, de continuïteit van de ICT-voorzieningen en uiteindelijk de onderwijsprocessen. Alle gebruikers van die voorzieningen worden verantwoordelijk gehouden voor de keuze van goede persoonlijke wachtwoorden, en voor het geheimhouden daarvan.

Afspraken personeel:

	School	Leerling	Ouders
Een account bestaat uit een combinatie van accountnaam en wachtwoord en is strikt persoonlijk.	X		
Alle wachtwoorden van het personeel moeten tenminste aan het begin van ieder schooljaar worden gewijzigd.	X		
Bij vermoedelijke onregelmatigheden dient het wachtwoord terstond te worden gewijzigd.	X		
Er wordt geen informatie over je wachtwoord doorgespeeld aan derden.	X		

Wachtwoorden worden nooit genoteerd op een vrij toegankelijke plaats en verzonden via mail.	X		
Wachtwoorden dienen te voldoen aan de volgende eisen: Een wachtwoord bevat minstens zes tekens. Het bevat tenminste een hoofdletter en een cijfer of ander teken bijv.: ! @ # \$ %. Het is niet een begrip in een gangbare taal of jargon. Het moet onthouden kunnen worden en vlot in te typen zijn.	X		

Afspraken beheerders:

	School	Leerling	Ouders
De wachtwoorden van beheerderaccounts zijn strikt geheim en alleen bekend bij de ict-er van de school en de bovenschoolse ict-er.	X		
Afspraken t.a.v. wachtwoorden van het personeel gelden ook voor de beheerders.	X		
Omdat een beheerder toegang heeft tot bijna alle gegevens binnen het computernetwerk, heeft hij een geheimhoudingsplicht. Hij is niet bevoegd tot het lezen van e-mail van anderen of het bekijken van persoonlijke opgeslagen digitale informatie.	X		
Hij mag niet door de leiding worden gedwongen af te wijken van procedures die de zorgvuldigheid van het proces bewaken.	X		

Website:

	School	Leerling	Ouders
Eindverantwoordelijke voor de inhoud van de website van de school is de directeur.	X		

Mobiele telefoons:

	School	Leerling	Ouders
Mobiele telefoons en andere mobiele apparaten worden enkel en alleen functioneel gebruikt ten behoeve van het onderwijsleerproces tijdens lessen en vergaderingen.	X	X	

Mobiel kan alles. De meeste kinderen gebruiken hun mobiele telefoon om te bellen en te sms'en, maar voor bijna driekwart is het ook een wekker, horloge, mp3-speler en fotoestel. Ook speelt meer dan de helft er spelletjes op. Jonge kinderen hebben bij uitzondering internet op hun mobiele telefoon (4%), maar van de tieners heeft al 20% internet via de mobiele telefoon. Eén op de zes 13- tot 18-jarige mobiele internetters gebruikt zijn telefoon om – via GPS en Google maps – te zien waar ze zijn, te MSN'en of te Hyven. Ook binnen De Appelhof neemt het bezit van de mobiele telefoon toe. Veel ouders willen dat hun kind goed bereikbaar is na schooltijd.

Enkele voordelen:

- Veiligheid: Voor jonge kinderen is de mobiele telefoon vooral een veiligheidsvoorzorg: 90% van de 8-tot 12-jarigen heeft zijn eerste mobieltje gekregen om bereikbaar te zijn voor het thuisfront. Ruim de helft zegt zelfs dat ze hun mobiele telefoon alleen hebben voor in noodgevallen. Driekwart belt alleen met ouders, en dan ook nog sporadisch. Sms'en doen jonge kinderen ook niet veel.

- Contact met vrienden (sociale netwerken): in groep 8 en de overgang naar de middelbare school wordt voortdurend contact met vrienden belangrijker. Dan hebben kinderen allemaal een mobiel en neemt het bellen en sms'en toe, vooral met vrienden en minder met familie. De foto's die tieners met hun mobiele telefoon maken, veranderen ook: de helft van de 13- tot 18-jarigen maakt foto's van hun familie en driekwart van hun vrienden en vriendinnen. Jongere kinderen maken juist vaker foto's van hun familie dan van vrienden.
- Multimediale functies: Bellen, sms'en, horloge, mp3-speler, fototoestel, spelletjes, internet, GPS en Google maps (navigatie), MSN'en of Hyven.

Enkele risico's:

- De mobiel kan tot onaangename financiële verrassingen leiden. Van de 8- tot 12-jarigen is 10% al wel eens in de val getrapt van zo'n zogenaamd gratis ringtone of andere sms-dienst. Van de 13- tot 18-jarigen is dat al een kwart! De kosten daarvan, zo'n € 9,- per week, lopen snel in de tientallen euro's en vaak is de schade een paar honderd euro. Alle kinderen zien de reclames via tv en internet voor dit soort diensten en 50% zegt ze zelfs dagelijks te zien. Stemmen via tv-programma's als Idols, So You Think You Can Dance, en TMF Awards kost ook aardig wat, net als sms-spelletjes van sommige populaire radioshow's.
- Informatie uitwisselen: wanneer kinderen persoonlijke informatie doorgeven via sociale netwerken en e-mail, kan dit leiden tot schadelijke contacten. Pedofielen doen zich bijvoorbeeld op het internet soms voor als kinderen en proberen afspraakjes in de echte wereld te maken. Ook lokt het met name bij sociale netwerken als Hyves, Facebook, MSN en e-mail uit tot het gebruik van grof of kwetsend taalgebruik.
- Foto's: telefoons met camera's en toegang tot internet brengen gemak met zich mee, maar werken ook pestgedrag in de hand. Kinderen maken filmpjes van zichzelf en van anderen en sturen die door, soms met kwade bedoelingen. Het uploaden, downloaden of anderszins overbrengen van commerciële software of materiaal waarop rechten van derden rusten, zoals auteursrechten, wordt niet als legaal gebruik gezien;
- Zijn er afspraken gemaakt? Een derde van de 8- tot 12-jarigen heeft geen afspraak met hun ouders over het bedrag waarvoor ze mogen bellen en sms'en. Voor drie op de vijf kinderen gelden geen regels over hoe vaak en hoe lang ze mogen bellen en met wie. Tweederde van de kinderen is niets verteld over telefoongedrag (wanneer zet je je telefoon uit; bijvoorbeeld op de fiets, feestje of in het theater) en welke spelletjes ze hoe lang mogen spelen. Bij driekwart van de kinderen is geen afspraak gemaakt over waar ze wel en niet foto's van mogen maken. Bij een op de vijf kinderen worden thuis helemaal geen afspraken gemaakt.
- Recent onderzoek van dr. Reynol Junco laat zien dat vooral het gebruik van facebook en het versturen van tekstberichten op de langere termijn leidt tot lagere cijfers. Dit betekent echter niet dat mobiele technologie en sociale media daarom uit de les geweerd moeten worden. Wel dat we leerlingen moeten helpen met de omgang met sociale media en de doorlopende bereikbaarheid.

4. Internetgedragsregels leerlingen

- Geef nooit persoonlijke informatie door op internet, zoals naam, adres en telefoonnummer, het werkadres en telefoonnummer van ouders, het adres van school of je leerkracht, zonder toestemming van de leerkracht.
- Vertel meteen aan je leerkracht als je informatie ziet waardoor je jezelf niet prettig voelt.
- Spreek nooit af met iemand die je online hebt ontmoet, zonder toestemming van je leerkracht of je ouders.
- Gebruik geen rare of lelijke woorden als je een e-mail verstuurt.
- Als je een e-mail schrijft, mag die altijd worden gelezen door je leerkracht.
- Geef nooit antwoorden op e-mailberichten die onprettig zijn. Het is niet jouw schuld, dat je zulke berichten krijgt. Vertel het je leerkracht meteen, zodat die maatregelen kan nemen.
- Je klikt niet als je jouw leerkracht vertelt dat er iemand bewust op een site zit waar hij/zij niet mag komen.

- Zit je per ongeluk op een verkeerde site, vertel het dan onmiddellijk aan de leerkracht.
- Surf je bewust naar een verboden site, dan spreekt je leerkracht je ouders aan. Je mag dan een bepaalde periode niet op het internet.
- Gebruik alleen de toegestane zoekmachines.
- Op De Appelhof gebruiken we geen online chat- en spelletjesprogramma's of het moet zijn in het kader van een project. De leerkracht is hier dan bij.

5. Internetgedragsregels leerkrachten

- Leerkrachten bespreken het internetgebruik (inclusief e-mail, chat, online-spelletjes en social media) regelmatig in hun groep.
- Internet wordt gebruikt voor opbouwende, educatieve doeleinden.
- Sites die wij kinderen willen laten gebruiken, worden eerst door de leerkracht bekeken.
- Er worden geen sites bekeken die niet aan onze normen en waarden voldoen.
- Er wordt aan kinderen uitgelegd waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
- De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
- Namen in combinatie met foto's van kinderen worden alleen op het net gepubliceerd als er toestemming van de ouders is. Bij inschrijving tekenen ouders hiervoor een formulier.
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.
- Leerkrachten zijn op de hoogte van het beleid van SPOM.